

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

27 mei 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over Vlaamse ondersteuning ter bevordering van de omschakeling naar milieuvriendelijk vissen

1

Met redenen omklede motie

5

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over onderzoek naar berengeur bij varkens

5

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het verlies van landbouwsteun door het niet naleven van de randvoorwaarden door landbouwers

9

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over Vlaamse ondersteuning ter bevordering van de omschakeling naar milieuvriendelijk vissen

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, het is misschien wat ongelukkig uitgedrukt, maar de timing van deze interpellatie is nagenoeg perfect. Mijn interpellatieverzoek was gebaseerd op een interview met een bekende reder. Dat ging voornamelijk over de omschakeling van onze vloot op milieuvriendelijk en duurzaam vissen. Vorige week vrijdag was er dan de massale protestactie van de vissers in Zeebrugge en Oostende. We moeten ons, met deze actie in gedachten, de vraag durven stellen of de Vlaamse visserij nog wel een toekomst heeft. Is de Vlaamse overheid bereid om voldoende te investeren om die toekomst te garanderen? Moeten we meer de richting van afbouw en reconversie uitgaan? De actie van vorige week vrijdag heeft duidelijk gemaakt dat het heel erg gesteld is met de sector, dramatisch zelfs. Als zelfs reders, vissers en visveilingen twijfelen aan de toekomst van hun sector, dan is het geen vijf voor twaalf maar vijf over twaalf.

Ik blijf ervan overtuigd dat de sector nog wel degelijk een toekomst heeft. Ik houd dit al vier jaar vol en zal het blijven volhouden. Ik wil wie daaraan twijfelt eraan herinneren dat het stilleggen van de Zeebrugse visveiling rechtsreeks inkomensverlies zou betekenen voor 1000 personen. Wanneer de hele Vlaamse vissersvloot zou stilliggen, zouden 5000 gezinnen zonder inkomen vallen. Dat alleen al maakt het de moeite waard om in de sector te investeren.

We hebben in het verleden al verschillende malen gedebatteerd over de redenen van de malaise. Ze zijn dan ook genoegzaam gekend. Zo zijn er de torenhoge brandstofprijzen, de visquota, de beperking van het aantal visdagen enzovoort. Sinds enkele maanden komt daar de fenomenale ineenstorting van de prijzen bij en de massale invoer van vis uit verre landen. Ik wil de daling van de prijzen wel een beetje nuanceren. De vishandelaars spreken dit tegen en zeggen dat de sector overreageert. De handelaars zijn het beu om steeds de zwartepiet doorgeschoven te krijgen.

In het verleden hebben we zowel in de plenaire als commissievergaderingen ruime aandacht besteed aan deze

problematiek. Ook in de beleidsnota 2004-2009 en in de diverse beleidsbrieven werden beleidsvisies en opties naar voren geschoven om mogelijke oplossingen te bieden en ondersteuningsmaatregelen te verschaffen aan de sector. Onze fractie betreurt dat we binnen een strikt Europees kader moeten werken, waardoor rechtstreeks ingrijpen in de brandstofprijzen niet mogelijk is. We betreuren dit, maar het is nu eenmaal zo. We kunnen ons wel vragen stellen bij de effectieve toepassing van de door de overheid aangeboden beleidsopties en het vertalen van de geboden steunmaatregelen op het terrein.

Enkele weken geleden werd mijn aandacht getrokken op een interview in een krant met de bekende reder Willy Versluys. Hij is een beetje de spreekbuis van de sector. U hebt het interview misschien ook gelezen. Hij uit forse kritiek op het beleid en spreekt krasse taal. Ik citeer: “Volgens Versluys moet de overheid niet klagen dat de visserij teloorgaat. De overheid moet ons steunen in de omschakeling naar milieuvriendelijk vissen. Nu krijgen we alleen een slooppremie. Tussenkomen in de brandstofprijzen mogen niet van Europa. Andere tussenkomen kunnen wel, maar we moeten eerst alles voorfinancieren en hopen dat het dossier wordt goedgekeurd. De Nederlanders zijn, met steun van de overheid, sinds vorig jaar aan hoog tempo bezig met het omschakelen naar milieuvriendelijker en minder energievretende vistechieken. Waarom kan zoiets niet bij ons? Ja, een slooppremie kunnen we nog krijgen. Onze overheid doet of haar neus bloedt.” Dat is forse taal. Dat is in tegenspraak met wat in de beleidsnota en de verschillende beleidsbrieven staat.

Ik kan alleen maar vaststellen dat er volgens de reders – of volgens de heer Versluys, want uit uw antwoord zal blijken of de heer Versluys namens de hele sector spreekt – door de Vlaamse overheid helemaal geen ondersteuning wordt geboden voor de omschakeling van onze visserijvloot. Tussen de regels door laat men zelfs uitschijnen dat de overheid enkel nog oog heeft voor de afbouw van de vloot en onze visserijsector de facto heeft opgegeven.

Ik kan alleen maar concluderen dat ofwel het beleid van uzelf en dat van uw voorganger faalt, ofwel de communicatie en het overleg tussen de sector en de overheid faalt. Als ik een slecht karakter zou hebben, dan zou ik zeggen dat een van de twee liegt, maar daar durf ik zelfs niet aan te denken.

Mijnheer de minister-president, wat is uw reactie op dit interview? Kunt u zeggen hoe de aangekondigde initiatieven ter bevordering van een duurzame en milieuvriendelijke visserij de afgelopen jaren effectief

werden vertaald op het terrein? Kunt u dit staven met concrete cijfers en feiten? De hamvraag blijft voor mij en ook voor de sector: blijft u als minister-president resoluut ijveren voor het voortbestaan van onze visserijsector of legt u zich – zoals men toch durft te suggereren – inderdaad neer bij de verdere afbouw van onze vloot?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister-president, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het is nog erger dan hier wordt voorgesteld. Vorige week hebben we gezien hoe de vissers, als teken van actie, hun vis zelfs gratis uitdeelden aan de consument.

Het zou ook heel spijtig zijn als onze visserij aan de kust zou verdwijnen. Denk maar aan de werkgelegenheid, waarover de heer Sintobin al heeft gesproken, maar ook aan het toerisme en de veilingen die zouden verdwijnen. Het zou ook erg zijn voor de consument, die er sterk onder zou 'kunnen' lijden, vooral als de prijs onder druk van enkele grote rederijen omhoog zou worden gejaagd, wat we nu meemaken met de olie.

Mijnheer de minister-president, meent u in de toekomst meer te moeten doen aan het opkrikken van het imago van de visserijsector? Het imago heeft de laatste jaren en maanden een serieuze dreun gekregen, met als gevolg dat zelfs de visserij scholen leeglopen en er problemen zijn om voldoende personeel te vinden. Wat gaat u doen om het imago van de sector op te krikken? We hebben het tien jaar geleden meegemaakt in de landbouw. De landbouw had een slecht imago, de boeren stopten, er waren enkel nog negatieve geluiden te horen over de landbouw. Onder impuls van uzelf en uw voorganger, is het imago van de landbouw verbeterd. Misschien kunnen we voor de visserij dezelfde lijn volgen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Mijnheer de minister-president, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het is misschien raar dat ik me als Limburgse wil aansluiten bij een vraag over de visserij, maar ook onze fractie is zeer bekommerd om de visserij en om de steun van de Vlaamse overheid aan deze sector. Ik verwijs naar de interpellatie van de heer André Van Nieuwerkerke van enige tijd geleden.

We moeten blijven ijveren voor het voortbestaan van de visserijsector. Uit de verschillende interpellaties en vragen van de voorbije maanden, blijkt dat de Vlaamse overheid wel degelijk opteert voor een duurzame visserij en de overschakeling op alternatieve visserijtechnieken.

Ik wil ook onderstrepen dat, jammer genoeg, nog niet alle reders overtuigd zijn van het belang van duurzame technieken of ze zeker nog niet toepassen in de praktijk. De

malaise waarnaar de heer Sintobin heeft verwezen, zal zeker een belangrijke rol spelen. Het is misschien ook niet zo evident om nu te investeren in nieuwe technieken.

Het is een belangrijke taak van de overheid om de sector te overtuigen van het belang van de omschakeling naar nieuwe technieken. Ik weet niet of alle reders op dezelfde golflengte zitten.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het is niet de eerste keer dat er over de problemen en de crisis in de zeevisserijsector vragen worden gesteld. De heer Sintobin en de andere collega's onderschrijven terecht de ernst van de situatie.

Naar aanleiding van een vorige vraag, heb ik een delegatie van de Rederscentrale op mijn kabinet uitgenodigd. De heer Versluys is, als ik me niet vergis, lid van de Rederscentrale, maar hij kon er niet bij zijn. Ik heb wel in alle duidelijkheid onderstreept dat ik alles zal doen om de toekomst van de Vlaamse zeevisserij veilig te stellen en op een duurzame wijze een toekomst te geven. Ik moet binnen de Europese kaders blijven, maar ik zal alles doen om de toekomst veilig te stellen, hoe moeilijk de situatie ook is. Het is spijtig dat de heer Versluys niet aanwezig was, want dan had hij misschien een ander interview gegeven. Ik begrijp dat, als het water tot aan de lippen of hoger komt, men dingen zegt die misschien wat overtrokken zijn.

Ik wil onderstrepen dat wij niet het enige land zijn – u verwijst terecht naar Frankrijk, dat een regeling voor energiekosten heeft uitgewerkt die zwaar is aangevochten door Europa – met problemen in de visserij. De sterk gestegen energieprijzen zorgen voor bijkomende kosten. Ik heb ook de actie van vorige week gezien. Ik heb op de radio gehoord dat men met verlies werkt of dat men de kosten niet meer kan imputeren op de winstmarges die men met de gevangen vis kan realiseren.

De toestand is dus ernstig. We hebben er alle belang bij om een maximale inspanning te doen om de toekomst veilig te stellen en in een structurele aanpak – die mijn voorganger Yves Leterme samen met deze subcommissie heeft opgezet – te voorzien.

Ik zal de structurele aanpak, die zich op drie fronten situeert, nog eens op een rijtje zetten. U verwijst naar het interview waarin wordt gezegd dat we alleen maar gaan voor de afbouw. Wat het vlootbeleid betreft, hebben we, op basis van een aantal studies, maatregelen genomen en een aantal stappen gezet. Reeds in 2004 werden een viertal vaartuigen gesloopt. De aldus gerealiseerde totale capaciteitsreductie omvat 10 percent, zowel in motorvermogen als in tonnage. Bedoeling van

de sloop was het beschikbare quotum te kunnen verdelen over minder vaartuigen en dus de rentabiliteit van de overblijvende vaartuigen te verhogen.

De studie van het studiebureau Policy Research, over de maatregelen genomen door de Vlaamse overheid, geeft aan dat de sloopactie een directe, vrij fundamentele en positieve invloed heeft gehad op de rentabiliteit van de vaartuigen. Via het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 werd de regelgeving inzake visvergunningen aangepast. De mogelijkheid om motorvermogens samen te voegen tot 1200 kilowatt werd hierin voorzien. Hetzelfde besluit van de Vlaamse Regering benadrukt de socio-economische band met de kuststreek en legde de basis voor de opstart van een kustvisserijsegment. Dit is dus het eerste deel van de structurele aanpak, maar niet het enige.

Het tweede deel omvat het quotabeleid. Op de laatste Europese Raad heb ik er, samen met de Rederscentrale, voor gezorgd dat er een haalbare en realistische quota-verdeling is. Daarnaast werd het quotabeleid onder de loop genomen, om een efficiëntere benutting te realiseren. Naast een verfijning van het collectieve benuttingsstelsel, werd in 2006 en 2007 een proefproject 'individuele quota' op vrijwillige basis aangeboden. Op basis van historische rechten kon de reder over individuele quota beschikken en deze vangstmogelijkheden naar eigen goeddunken, gespreid in de loop van het jaar, valoriseren. Hiervoor was vrijwel geen interesse. Anderzijds werd de mogelijkheid aangeboden om vangstmogelijkheden te verkrijgen tegen inruil van vaartdagen. Dit kan leiden tot een efficiëntere opname en hiervan werd ruim gebruik gemaakt.

Om de administratieve ondersteuning dichter bij de sector te brengen, werd de cel van het Financieringsinstrument voor de Oriëntatie van de Visserij (FIOV) en van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector (FIVA) van Brussel naar Oostende overgeheveld, wat zeker drempelverlagend werkt.

Uit het interview zou blijken dat we niets doen voor het onderzoek naar energiezuiniger en milieuvriendelijker vistechieken. Het tegendeel is waar. Ik heb een volledig overzicht, dat ik u zal bezorgen. Ik haal er nu het belangrijkste uit omdat we, volgens mij, zeer baanbrekend werk verrichten.

Momenteel beschikt de wetenschap over voldoende kennis ter zake om de introductie in de sector van alternatieve visserijtechnieken te ondersteunen. De sector heeft er om een of andere reden in het nabije verleden onvoldoende op ingespeeld. Nu is er een andere situatie en heel wat reders blijken momenteel niet meer over voldoende liquide middelen te beschikken om investeringen te doen. Ze zijn er te laat opgesprongen en hebben nu financiële problemen.

Het is een eigenaardige situatie want er zijn financiële middelen beschikbaar om investeringen te helpen financieren. De regels en ook de beperkingen op dat vlak zijn binnen de Europese Unie overal gelijk, dus ook in Nederland. We hebben dus financiële middelen die we zo snel mogelijk ter beschikking willen stellen, maar ik kan natuurlijk niet buiten de Europese regels treden. Beweren dat in Nederland meer kan dan bij ons is dus niet terecht, tenzij ik iets over het hoofd heb gezien. Ook wij geven de maximale tussenkomst die de Europese Unie ons toelaat. Als men kan aantonen dat ik strenger zou zijn of dat Nederland iets heeft gevonden dat ik niet weet, dan wil ik dat onmiddellijk onderzoeken.

De heer Sintobin heeft verwezen naar de Franse overheid die tussenkomt met een stookoliefonds. Frankrijk heeft wel een fikse boete gekregen. Als je buiten het Europese kader gaat, dan krijg je het als een boemerang terug. De heer Wymeersch zegt altijd dat we in de Europese Unie een beetje aan de boom moeten schudden en dat Europa niet God de Vader is. Het Europese beleid is niet de alfa en de omega en moet kritisch tegen het licht worden gehouden. Dat zal zo ook gebeuren. U weet dat er in Slovenië een informele landbouwwaad doorgaat. Minister Laruelle is ernaartoe. Het Europese kader is wat het is, maar soms is het niet het juiste kader voor de juiste antwoorden, zeker niet in een crisissituatie.

De Vlaamse cofinanciering die noodzakelijk is, is ook in voldoende mate beschikbaar. Voor de sloopactie heeft de Vlaamse Regering extra middelen ter beschikking gesteld. Zo geeft het overzicht van de uitbetaalde subsidies van 1999 tot 2006 aan dat er 32 miljoen euro overheidsmiddelen werden uitgekeerd, 18 miljoen Vlaamse middelen en 14 miljoen Europese middelen. Toch is er uit het voorbije FIOV-programma einde 2007 maar 76 procent van de voor ons land vrijgemaakte FIOV-middelen vastgelegd en 58 procent effectief uitbetaald. Hoewel dit de laatste jaren globaal verbetert, wordt er door de sector onvoldoende en onvoldoend snel ingespeeld op de geboden mogelijkheden. Men zegt dat men middelen nodig heeft, maar ze zijn er. De sector speelt er onvoldoende snel op in. Nogmaals, ik kan wel niet buiten het Europese kader treden.

We moeten de promotiecampagnes voor binnenlandse vis blijven voeren met het oog op een betere prijsvorming. De consument moet weten dat hij een kwalitatief hoogstaand en vers product koopt. Bovendien blijven wij permanent aandacht besteden aan de kwaliteit van onze visserijproducten: dat is niet alleen op praktijk- maar ook op onderzoeksniveau vereist.

We kunnen aantonen dat we de beleidsnota 2004-2009 nauwgezet uitvoeren. De omstandigheden zijn natuurlijk erg verslechterd. Er heerst een crisissituatie. Gezien de dwingende externe factoren en vanuit de vaststelling dat de bestaande knowhow over de noodzake-

lijke omschakeling onvoldoende benut wordt of door omstandigheden benut kan worden, is er nog een aantal bijkomende initiatieven genomen.

Ten eerste, op korte termijn zullen medewerkers van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) ingezet worden om de reders die wensen om te schakelen, individuele technische begeleiding te geven op maat van hun vaartuig. Op die manier wordt concrete bijstand verleend om de positieve ervaringen met nieuwe technieken sneller te implementeren op de vaartuigen. Deze begeleiding zal voor alle duidelijkheid gratis gebeuren. Niets is uiteraard gratis, maar we zijn nu in een situatie beland waarbij we de kosten op ons moeten nemen. De investeringen zelf zullen maximaal betoelaagd worden binnen het Europese kader. Daarvoor is in de noodzakelijke FIVA-middelen voorzien. Ten tweede, hoewel dit nog formeel bevestigd moet worden, is het de bedoeling dat de Stichting Duurzame Visserijonderzoek voor de vaartuigen waarvoor concrete technische begeleiding voor reconversie gevraagd wordt, de mogelijkheid zal aanbieden om een businessplan op te maken. Beide maatregelen moeten erin resulteren dat de noodzakelijke financiers worden gevonden. Ten derde, gezien de precaire toestand in de sector, en kaderend in onze ruimere structurele aanpak, zal ik er bij de EU voor pleiten dat voor investeringen met betrekking tot reconversie, het minimale aandeel in het investeringsbedrag gebracht wordt op 40 percent in plaats van 60 percent. Hiertoe is een aanpassing van de raadsverordening noodzakelijk, maar er zijn contacten met buurlanden om een gezamenlijke vraag in die zin aan te brengen op de volgende EU-raad van visserijministers. Ik zal daar zeker aanwezig zijn.

Ook in deze commissie is het geloof in onze visserijsector voldoende groot. Ik onderschrijf dat. De brandstofproblematiek weegt zeer zwaar door. Binnen mijn mogelijkheden en binnen het Europese kader wil ik zowel qua regelgeving als financieel de reders maximaal ondersteunen. Het is altijd een beetje jammer dat er negatief wordt gereageerd. Dat is te verklaren door de situatie waarin die mensen zich bevinden. Ik heb contact met de Rederscentrale en zal dat blijven houden. Het is duidelijk dat het zware tijden zijn, maar het beleid doet er alles aan om deze moeilijke periode te overbruggen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik noteer met plezier dat u gelooft in een toekomst voor de Vlaamse visserijsector. Ik vind het heel positief dat er naast de bestaande structurele maatregelen nog extra maatregelen worden genomen. Ik denk bijvoorbeeld aan het inzetten van ILVO-medewerkers om reders te begeleiden in de omschakeling op duurzame visserijtechnieken.

Ik heb uit het interview geciteerd. U hebt er zelf naar verwezen. Enkele maanden geleden heb ik u een vraag

gesteld over het Belfishlabel. Uit dit alles krijg ik de indruk dat mensen uit de sector niet goed weten wat hun aangeboden wordt. Het klopt dat wie in een dramatische situatie zit, uitspraken doet die achteraf genuanceerd en gerelativeerd moeten worden. Het is nu echter de tweede keer op rij dat twee belangrijke mensen uit de sector beweren dat de overheid niets doet. Ofwel weten ze het niet, ofwel is er slechte communicatie. Er moet iets verkeerd lopen. Iemand die zijn hele leven in de sector actief is, zoals de heer Versluys, en de sector kent, zou moeten weten wat in de beleidsnota 2004-2009 en de beleidsbrieven is opgenomen. Ze lezen waarschijnlijk ook verslagen van deze commissie. In interviews zeggen ze dan dat er niets wordt gedaan. Op die manier wordt een bepaalde sfeer gecreëerd en een bepaald imago geschapen, zoals de heer Callens opmerkt.

Er zijn diverse oorzaken voor de crisis in de sector. Spijtig genoeg is er ook interne concurrentie tussen de verschillende visveilingen. Daar kunt u misschien weinig aan doen. Ik las onlangs dat de heer Versluys privé mosselen zal kweken. Ook ILVO zal mosselen kweken. In plaats van samen te werken, is er een kleine oorlog aan de gang. Op die manier komen we geen stap verder. Ik wil tot slot een slogan aanhalen die ik weinig gebruik en niet genegen ben, maar 'eendracht maakt macht'. Dat zou de sector vooruithelpen en misschien een kans bieden op een verdere toekomst.

Mevrouw Robeyns, ik denk dat zowat iedereen in de sector er ondertussen van overtuigd is dat er omgeschakeld moet worden naar andere, meer duurzame visserijtechnieken. De financiële implicaties zijn echter niet te onderschatten, zeker in een sector waar de toekomst onzeker is. Mijnheer Callens, om die reden zijn jonge mensen niet geneigd om visserijonderwijs te volgen. Het is gemakkelijker om in een andere sector te stappen, waarbij men zeker is dat men na het beëindigen van de studies aan werk geraakt. In de visserijsector is dat jammer genoeg niet het geval.

Mijnheer de minister-president, misschien moeten we op de een of andere manier dit antwoord communiceren aan bepaalde mensen uit de sector. Hopelijk verbetert de communicatie en is men ervan overtuigd dat er wordt geloofd in de toekomst van de sector en dat de nodige maatregelen en ondersteuning voorhanden zijn. Ik veronderstel dat we binnenkort deze kwestie op-nieuw zullen aankaarten.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, we moeten niet alleen naar de vangst kijken, maar ook de afzet onder de loep nemen. We hebben dat ook gedaan bij de landbouw.

In Vlaanderen zijn er bijna geen viswinkels meer. In vele gemeenten is er geen viswinkel meer. In steden zijn

er – als men geluk heeft – wel nog te vinden. De reden daarvoor is de regelgeving op het vlak van gezondheid en hygiëne. Wie vis verkoopt in een kleine of middelgrote gemeente, haalt niet de gewenste omzet. In dezelfde winkel nog een ander product verkopen, bijvoorbeeld vlees, is echter erg moeilijk. De verplichtingen om beide producten te scheiden, zijn erg streng. Zo mag dezelfde persoon niet werken met beide producten. Er moet een volledige scheiding zijn, ook op het vlak van frigo's en diepvriezers. Al deze regels maken het verkopen van vis op een afstand van de kust, erg moeilijk.

Moeten we niet nadenken over de rechtstreekse verkoop van verse vis van visser aan de consument? Dit kan een oplossing zijn. De veiling kan daar een goede rol in spelen. In de landbouw zijn er enerzijds veilingen en anderzijds landbouwers die hun producten verkopen en daar een meerwaarde aan geven. Zij weten best welke producten ze zelf verkopen en welke ze naar de veiling brengen. Dat zijn meestal producten die worden geëxporteerd.

Bijna alle West-Vlamingen gaan naar Sluis om vis te kopen. Er is een viswinkel met een enorme toonbank, waar om het kwartier bakken vis op worden gegoten. Mensen graaien erin om toch hun deel te pakken te krijgen. Daar moet u eens een kijkje gaan nemen. Raar maar waar, maar het is in Nederland. Ik vertel dit omdat we niet alleen aandacht moet hebben voor quota, milieu, kosten, productie en productiviteit, maar ook voor de afzet.

Mijnheer Sintobin, ik ga niet akkoord met uw mening over de concurrentie tussen ILVO en de heer Versluys. Ze leveren alle twee inspanningen om de productie en de kwaliteit te verbeteren. Gezonde concurrentie is niet slecht.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Sintobin, ik heb de Rederscentrale uitgenodigd. Ik zal ook de heer Versluys uitnodigen. Het is goed dat we maximale inspanningen leveren. De sector is ook niet zo groot. We zullen naar hem luisteren en hem meer informatie geven om te voorkomen dat hij zaken zou zeggen die te wijten zijn aan een onvolledige communicatie.

Mijnheer Callens, we hebben ook mogelijkheden op het vlak van de afzet. Er kunnen ook bedragen worden verkregen. De reglementering voor viswinkels is vrij streng, maar dat heeft te maken met hygiëne. We kunnen daar niet op toegeven. De sector moet zelf inspanningen leveren. Ik kan geen viswinkel open houden, hier niet en ook niet in Sluis. Er zijn middelen voorhanden.

Zoals Cruijff zei: "Elk nadeel heeft zijn voordeel." We moeten deze crisis aanwenden om een nieuwe dynamiek teweeg te brengen. Ik hoop dat we door deze crisis

geraken. Het kwaliteitsproduct dat onze vissers vangen, moet bij de consument komen en de prijzen moeten navenant zijn. We moeten dit allemaal goed in de gaten houden en de communicatie goed verzorgen. Ik zal dat zeker blijven doen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Sintobin en door de heer Callens werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over onderzoek naar berengeur bij varkens

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, we hebben over dit onderwerp al een aantal keren gedebatteerd in het Vlaams Parlement. Er zijn daarover resoluties niet en wel goedgekeurd. Mijn oog viel op een studie van de Universiteit Wageningen die onderzoek heeft gedaan naar berengeur bij varkens. Iedereen kent de problematiek. Mannelijke biggen worden gecastreerd omdat het vlees van volwassen niet-gecastreerde varkens bij verhitting in sommige gevallen de zogenaamde berengeur kan verspreiden. Dit recente onderzoek zou echter aantonen dat het onverdoofd castreren van biggen eerder gebaseerd is op gewoonte dan op feiten.

Uit het einde maart gepubliceerde onderzoek van de Universiteit Wageningen blijkt dat de consument nauwelijks een voorkeur heeft voor varkensvlees zonder berengeur. De meeste consumenten herkennen de berengeur zelfs niet. Ze hebben stalen van spek genomen en proefpersonen laten proeven. Op voorhand hebben experts gezegd welk vlees de specifieke berengeur had, welk twijfelachtig was en welk helemaal de berengeur niet had. Daarna hebben ze die stalen door consumenten laten proeven. Daaruit bleek dat de stalen waarvan experts zegden dat ze een expliciete berengeur hadden, maar in kleine mate door de consumenten als storend werden beschouwd.

Volgens deze studie komt berengeur slechts voor in 1,5 percent van het vlees van niet-gecastreerde varkens. Ik

heb wel al andere studies gezien die totaal andere cijfers gaven. De al jarenlang durende discussie over het onverdoofd castreren van biggen blijkt aan twee belangrijke zaken voorbij te zijn gegaan. Ten eerste komt berengeur slechts heel zelden voor. Ten tweede is berengeur voor de consument niet echt een probleem.

Zijn uw diensten op de hoogte van dit recente onderzoek van de universiteit van Wageningen? Uit dit onderzoek blijkt dat er niet echt een onderbouwing is voor de jaarlijkse castratie van miljoenen biggen.

In Vlaanderen is het een gangbare praktijk om jaarlijks miljoenen biggen onverdoofd te castreren. Is dat gebaseerd op gefundeerd onderzoek naar de reële bevindingen van de consument? Zo niet, is het dan niet aangewezen om een gelijkaardig onderzoek te doen naar de houding van de Vlaamse consument tegenover varkensvlees met berengeur? In de recent goedgekeurde resolutie van de meerderheid staat dat er verder onderzoek moet gebeuren naar alternatieven voor het onverdoofd chirurgisch castreren. Misschien is het ook zinvol om op zijn minst het standpunt van de consument te kennen. Als uiteindelijk zou blijken dat het voor de consument niet echt een punt is, dan hoeft de barbaarse praktijk van het onverdoofd castreren niet te worden voortgezet. Als ook in Vlaanderen de consumenten er geen probleem van zouden maken en als die berengeur slechts in weinig gevallen zou voorkomen, dan weegt dit niet op tegen het onverdoofd castreren van miljoenen biggen. Als deze resultaten ook effectief voor Vlaanderen zouden gelden, kan het onverdoofd castreren dan niet aan banden worden gelegd?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister-president, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, als men spreekt over berengeur mag men niet alleen spreken over de geur zelf. Er zijn nog andere aspecten belangrijk bij het kweken van varkens, zoals de productiviteit. De productiviteit ligt merkkelijk hoger na het castreren. Wij hebben het probleem hier al meerdere keren aangekaart. Ik denk dat we het er allemaal mee eens waren om serieus onderzoek naar mogelijke alternatieven te doen. Als er een product is om de castratie minder pijnlijk te laten verlopen, dan gaat iedereen daarmee akkoord.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefan Sintobin: Ik ken de studie van de universiteit van Wageningen niet en ik kan er dus niet over oordelen. Ik weet niet wat de wetenschappelijke waarde van de studie is, maar er zijn ongetwijfeld andere studies die het tegenovergestelde beweren. Ik denk dat we heel voorzichtig moeten zijn.

Ik heb in andere dossiers ook al gewezen op het gevaar om zich te laten leiden door een of andere studie. Ik heb

ooit een actuele vraag gesteld over biogroente. Die was gebaseerd op een wetenschappelijke studie. Intussen is die ook een beetje weerlegd.

Ik begrijp de bezorgdheid van de heer Glorieux. Het is inderdaad zo dat er hier een consensus is over het feit dat er moet worden gezocht naar alternatieve methoden. Dat is bijna tot vervelens toe gezegd door de minister-president. Ik herinner aan de rondetafelconferentie. Ik weet dat er bepaalde onderzoeken bezig zijn, maar alles moet zijn tijd hebben.

Varkenshouderij is nog altijd een economische activiteit. Tot nader order en tot het moment dat er betere technieken zijn gevonden, primeert voor mij het economische aspect.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Ik heb de studie ook niet gelezen. Ik wil ze niet in twijfel trekken, maar ik hoor en lees soms heel andere dingen. Zeker als het over consumentengedrag gaat. Vrouwen en Aziatische mensen zouden gevoeliger zijn voor de berengeur, terwijl Britten en Ieren er zich niet aan zouden storen. Bij wie leunen wij het dichtst aan? We moeten inderdaad misschien wat voorzichtig zijn met zulke studies.

Ik geloof nooit dat de landbouwers dit voor hun plezier doen. Ze doen dit uit noodzaak. Ik ben ervan overtuigd dat, als er degelijke alternatieven zijn, ze met plezier op die alternatieven zouden overschakelen. Ik wil ervoor pleiten om verder te gaan met de zoektocht naar alternatieven. Bij het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) loopt het zogenaamde berengeurproject waarbij ook wordt gezocht naar alternatieven. Weet u daarover meer?

In februari las ik een artikel waaruit bleek dat ook aan de K.U.Leuven onderzoek wordt gedaan naar nieuwe technieken waarbij biggen individueel worden verdoofd met koolstofdioxide. Ik heb er sindsdien niets meer over gehoord of gelezen. Is dat misschien een piste? Hebt u meer informatie?

Misschien moeten we ook bekijken hoe de markt beweegt. Een aantal kwekers zullen het anders doen, als de markt en de consument er zelf om vragen en druk uitoefenen. Een heel grote fastfoodketen bijvoorbeeld verkoopt geen vlees meer van gecasteerde biggen. Zij halen hun vlees nu uit Groot-Brittannië, waar biggen iets jonger worden geslacht om het geurprobleem te voorkomen. Dat is dan natuurlijk weer een gevaar voor de eigen productie. Ook in Nederland zijn er warenhuizen die afstand nemen van vlees afkomstig van gecasteerde biggen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Ik zou me willen aansluiten bij de vraag van de heer Glorieux. Wij delen zijn bekommernis. Het onverdoofd castreren van biggen zou zo snel mogelijk aan banden moeten worden gelegd. Dat zou een serieuze stap vooruit zijn voor het dierenwelzijn.

Iedereen kent de problematiek. Op korte termijn zijn er alternatieve oplossingen mogelijk, zoals verdoven. Ik heb hier een krantenartikel bij me dat gaat over verdoven met CO₂. Het zou niet alleen pijnloos zijn, maar ook betaalbaar zijn, wat niet onbelangrijk is. Een andere mogelijkheid is om de biggen te slachten voor ze een bepaald gewicht hebben, waardoor de geur niet zou worden verspreid.

Mijnheer de minister-president, kunt u meer informatie geven over de techniek van verdoven met CO₂?

Op lange termijn is het de bedoeling en ook onze hoop om te komen tot een middel dat berengeur in de smaak kan verhinderen, waardoor castratie overbodig is.

De heer Jos De Meyer: Ik las dit weekend in ILVO Nieuwsgolf iets meer over het onderzoek waar de heer Demesmaecker naar verwijst. Men geeft een stand van zaken. Op het einde schrijft men het volgende: “In de periode 2008-2009 zullen gegevens die uit bovenstaande proeven werden bekomen, verwerkt en geanalyseerd worden. Het einde van dit berengeurproject is gepland voor eind mei 2009”.

De hele voorstelling leek me bijzonder interessant, genuanceerd en aanvullend bij de vragen en de suggesties die hier worden gegeven. Ik onthoud wel dat het project eind mei 2009 zal worden afgerond. Mogelijks kan dit inspirerend zijn voor uw beleid.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Laten we hopen dat we naar de verkiezingen kunnen gaan met dit dossier nadat we dit op een duurzame manier hebben opgelost.

De heer Jos De Meyer: Het wordt voor onze collega's een belangrijk dossier in de campagne.

Minister-president Kris Peeters: Ja, ook dat voel ik aankomen. Het is niet alleen nattigheid, maar het is ook in het algemeen belangrijk dat we dit dossier oplossen. Ik denk ook dat geen enkele landbouwer dit voor zijn plezier doet. Als we het kunnen oplossen, moeten we het ook zo snel mogelijk doen, in het belang van het dierenwelzijn.

U vraagt of ik kennis heb van die studie en wat de relevantie is. We zijn natuurlijk op de hoogte van die studie. Ik zal er kort enkele dingen over zeggen. Ze kan misschien aan alle commissieleden worden bezorgd.

In het onderzoek werd nagegaan wat de relatie is tussen drie soorten gegevens. Ten eerste: de concentraties aan drie stoffen die in het vet van mannelijke varkens voorkomen en die samen met andere stoffen een rol spelen in het ontstaan van berengeur in het spek van beren. Het gaat over androstenon, skatol en indol. Ten tweede: de beoordeling van datzelfde spek door een expertenpanel. Ten derde: de beoordeling van datzelfde spek door een consumentenpanel. Het onderzoek gaat dus over de relatie tussen deze drie elementen.

Uit het onderzoek blijkt dat er nog steeds geen eenduidige definitie van het begrip berengeur kan worden opgesteld. In het rapport staat dat, en ik citeer: “het onwaarschijnlijk is dat er een eenvoudige oplossing voor het stoppen van castratie bestaat”. Dat is hier ook al aan bod gekomen.

Wat het voorkomen van berengeur betreft, wordt in de meeste publicaties gesproken over 5 tot 15 percent. Sommige bronnen, waaronder het Europese voedselveiligheidsbureau vermelden een incidentie tot 75 percent, terwijl in sommige onderzoeken nauwelijks 1,5 percent berengeur wordt vastgesteld. Deze grote verschillen zijn ondermeer te wijten aan het gebrek aan een gestandaardiseerde detectiemethode, wat door de bovenvermelde onderzoeksresultaten andermaal wordt bevestigd. Het is dus heel belangrijk dat er wetenschappelijk onderzoek naar wordt verricht.

U vraagt hoever het staat met het onderzoek dat hier wordt uitgevoerd. ILVO in Merelbeke heeft de laatste jaren reeds tientallen smaak- en geurbeoordelingen van vers gebakken varkensvlees georganiseerd, zowel voor expertenpanels als voor consumentenpanels. De resultaten daarvan zijn vergelijkbaar met wat in de internationale wetenschappelijke literatuur wordt teruggevonden en variëren, afhankelijk van de detectiemethode, van 10 tot 20 percent.

In november 2008 wordt in het kader van een nieuw project van het ILVO, dat wij financieren vanuit de landbouwbegroting, een grootschalige consumententest georganiseerd waarbij koude varkensvleesbereidingen – gekookte ham, salami en hespenworst –, waarin ‘berengeurvlees’ in verschillende verhoudingen – tussen 0 en 35 percent – is gemengd, zullen worden beoordeeld. Hiervoor krijgen we ook medewerking van een bedrijf uit de distributiesector. De bedoeling is om na te gaan hoever men kan gaan in het gebruiken van vlees dat positief test op berengeur, in varkensvlees.

Het berengeurprobleem is hoe dan ook een probleem van acceptatie door de consument, en dus ook van acceptatie door de distributiesector. Als we dat hebben opgelost, dan zijn we al heel ver. De distributiesector speelt een belangrijke rol. Als de sector dit vlees weigert, dan is er een probleem. Maar als ze de hindernis

hebben genomen en als ze gezien hebben dat de consument er vatbaar voor is, dan zijn we heel ver. Om elk risico op negatieve ervaringen uit te sluiten, accepteert de reguliere internationale handel momenteel geen substantiële hoeveelheden berenvlees. Deze acceptatie is echter, naast het engagement van de veeteeltsector, een noodzakelijke voorwaarde.

Tot op heden is niet eenduidig aangetoond dat het risico op negatieve consumentenervaringen zo klein is dat alle marktgeledingen in binnen- en buitenland dit risico willen dragen. Het onderzoek van het ILVO is daarmee bezig. Hierdoor is het op korte termijn stoppen met castreren door massaal over te schakelen op de productie van intacte beren, geen haalbare kaart. Anderzijds groeit de overtuiging – ook in dit parlement – dat een alternatief voor de huidige praktijk moet worden gezocht.

De meest duurzame langetermijnoplossingen – zoals selectie, betrouwbare detectiemethodes enzovoort – zijn echter nog niet praktijkrijp. Er is verwezen naar de CO₂-methode. In het laboratorium van de K.U.Leuven zijn de eerste resultaten zeer positief. We zullen dat vrij snel in de praktijk beginnen uit te testen. Ik wil nog tijdens deze legislatuur, samen met u, stappen vooruitzetten, alleen al om de heer Glorieux de mogelijkheid te geven om te zeggen dat het probleem is opgelost en dus niet meer in het verkiezingsprogramma moet worden opgenomen. Ik doe alles wat ik kan om dit te realiseren.

Het is dus een complex probleem, en eenvoudige antwoorden – tenzij je met een aantal factoren geen rekening houdt – moeten niet worden verwacht. Bovendien is het door het internationale karakter van de productie en handel, vanuit concurrentieel oogpunt niet aangewezen eenzijdige maatregelen te treffen. Ik ben er zeer intensief mee bezig, net als mijn Nederlandse collega's, want ook in Nederland pakt men deze problematiek aan.

Volgende week heb ik opnieuw overleg met de sector, het onderzoeksteam en de andere spelers in de voedselkolom, de verwerking en de distributie. Op dit ogenblik wordt er concreet nagedacht over een onderzoeksproject waarbij zowel op korte termijn als op langere termijn mogelijke oplossingen in de praktijk worden uitgetest. Ik hoop dat we stappen vooruit kunnen zetten op basis van het onderzoek en de praktijktoepassing van de CO₂-verdooving.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik herhaal nog even de conclusie van het rapport: "Onder deze Nederlandse consumenten bestaat er geen duidelijke voorkeur voor monsters met een laag gehalte aan androstenon, skatol en indol. Een parallel lopend nog niet gepubliceerd Zwitsers onderzoek lijkt tot eenzelfde conclusie te komen." Indien de consument er geen wezenlijk probleem

mee heeft, dan is het castreren eigenlijk overbodig, tenzij er andere aspecten mee in rekening worden genomen. In de studie worden bepaalde zaken opgesomd. Zo worden gecasteerde varkens veel dikker. De opbrengst per varken is groter. Het vetgehalte in het vlees is dan weer in het nadeel van gecasteerde varkens. Niet-gecasteerde varkens zullen een hoger vleespercentage hebben. Voor de varkensboer zullen de kosten aan voeder hoger zijn bij gecasteerde varkens. De studie somt dit allemaal op, maar is niet eenduidig over het economisch plaatje.

De lokale verdooving zou per varken 1 euro kosten als die door een veearts gebeurt en 0,28 eurocent als het door de boer zelf gebeurt. Als de consument 200 gram spek of 300 gram koteletten koopt, dan zal hij die 1 euro of 0,28 eurocent nauwelijks voelen in de prijs.

De varkenssector is een economische sector. Daar kunnen we niet onderuit. Beleidsmakers moeten wel in het achterhoofd houden dat varkens dieren zijn. Die kunnen niet louter als economische objecten worden beschouwd. Het zijn wezens die pijn kunnen voelen en gevoelens hebben. We moeten een ethische benadering in overweging nemen die verder gaat dan wanneer het gaat over wezenloze economische objecten.

Ik herhaal mijn pleidooi om na te gaan wat de houding van de Vlaamse consument is tegenover de berengeur. In Ierland is de appreciatie totaal anders dan in andere landen. Ook in de studie wordt aangegeven dat bepaalde volkeren er helemaal geen probleem mee hebben. Ook in keukens waar veel kruiden worden gebruikt, heeft men er geen enkel probleem mee. Jaarlijks worden er in Vlaanderen miljoenen biggen gecasteerd. Het lijkt me dan ook nuttig om na te gaan wat de houding is van de Vlaamse consument tegenover de berengeur.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: We zijn daarmee bezig. Ik stel voor dat deze subcommissie de test doet. In bereide vleeswaren kan berengeur weg worden gemasseerd, bij wijze van spreken. Mijnheer Glorieux, we zijn samen met het distributiebedrijf bezig om de consumenten in Vlaanderen te testen op hun berengeurgevoeligheid. Als die er niet meer is of als we die kunnen wegwerken, dan is het probleem opgelost.

De voorzitter: We zullen ingaan op uw suggestie als dit mag doorgaan op uw kabinet. Ik zal geen enkel lid verplichten. Iedereen is vrij om aan de smaakproef deel te nemen. *(Gelach)*

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het verlies van landbouwsteun door het niet naleven van de randvoorwaarden door landbouwers

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, in het blad van de vlassers las ik dat bepaalde landbouwers minder centen hebben gekregen.

De Mid Term Review (MTR) was een grote stap in de heroriëntering van het gemeenschappelijke landbouwbeleid van een markt- en prijsondersteunend beleid naar een inkomensbeleid. De directe inkomenssteun werd ontkoppeld van de productie, en premierechten uit het verleden werden vervat in één unieke bedrijfstoeslag. De uitbetaling van de bedrijfstoeslag wordt wel nog gekoppeld aan randvoorwaarden, onder andere EU-richtlijnen.

De vaststellingen van niet-naleving van deze randvoorwaarden zijn het gevolg van controles uitgevoerd door het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV), de Vlaamse Landmaatschappij, het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid, het Agentschap voor Natuur en Bos en het departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

De controleagenten van de buitendiensten van het ALV voeren steekproefsgewijs een volledige controle op de randvoorwaarden uit op minimaal 1 percent van de landbouwbedrijven. Indien er overtredingen zijn vastgesteld, worden die aan de specifieke instanties gemeld. De sanctie bestaat uit het inhouden van een percentage van de totale bedrijfstoeslag. Het toe te passen kortingspercentage bedraagt volgens de Europese regels in principe 3 percent, maar kan afhankelijk van de ernst, de omvang en het permanente karakter van de niet-naleving verlaagd worden tot 1 percent of verhoogd tot 5 percent. In bepaalde gevallen zal de landbouwer bij een eerste niet-naleving enkel een waarschuwing krijgen.

Indien een niet-naleving van bepaalde randvoorwaarden binnen de drie daaropvolgende jaren opnieuw wordt vastgesteld, wordt het kortingspercentage dat werd toegepast bij de eerste inbreuk, vermenigvuldigd met factor drie. Hierdoor kan de korting oplopen tot 15 percent van de rechtstreekse steun. Bij een opzettelijke niet-naleving bedraagt het kortingspercentage 15, 20 of 100 percent.

In totaal werd bij 939 Vlaamse landbouwers voor het kalenderjaar 2007 een korting omwille van het niet naleven van de randvoorwaarden toegepast. Hierdoor werd 645.000 euro niet uitbetaald op een totaal van 250 miljoen euro aan rechtstreekse steunbetalingen. Dat lijkt niet zo veel, maar het is ook niet niets.

Mijnheer de minister-president, wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden die niet worden nageleefd? Welke redenen geven de betrokken landbouwers hiervoor op? Kunt u bijsturingen uitvoeren om een betere naleving van de randvoorwaarden te bewerkstelligen en bijgevolg het verlies van steun tegen te gaan? Welke initiatieven neemt u om de landbouwers nog beter te informeren over het zo optimaal mogelijk naleven van de randvoorwaarden?

De heer Jos De Meyer: Ik sluit me aan bij deze vraag om uitleg, die ik heel redelijk en verantwoord vind. Bij sanctioneringen moet er redelijkheid zijn. Ze moeten in verhouding staan tot de begane fouten. Bij vergissingen van de administratie moet op dezelfde strenge manier worden opgetreden als bij fouten die gebeuren door land- en tuinbouwers.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik ga ervan uit dat ook het antwoord erg redelijk is. Dat zult u zelf moeten beoordelen als ik het heb gegeven.

Ik som de belangrijkste randvoorwaarden op die niet worden nageleefd. Zo zijn er tekortkomingen in de identificatie en registratie van runderen, varkens, schapen en geiten. Het gaat om onvolledige registers, dieren zonder oormerken, fouten met betrekking tot de runderpaspoorten of de meldingen aan Sanitel. Er zijn tekortkomingen in de traceerbaarheid in de landbouwproductie. Het gaat dan over de registratie van in- en uitgaande producten op het landbouwbedrijf, het bijhouden van het gewasbeschermings- of diergeneesmiddelenregister. Andere randvoorwaarden betreffen onvoldoende analyseresultaten op de zuurtegraad en het organische stofgehalte van de bodem, overschrijding van de mestbalans met meer dan 20 percent op bedrijfsniveau, het niet vervullen van de instandhoudingsplicht blijvend grasland en tekortkomingen met betrekking tot het dierenwelzijn bij varkens. Bij dat laatste denk ik dan aan onvoldoende toegang tot water, het aanbinden van zeugen enzovoort. Dat zijn de belangrijkste randvoorwaarden die niet worden nageleefd.

Op het controlerapport wordt de landbouwer de mogelijkheid geboden om opmerkingen met betrekking tot de controle en de vaststellingen te noteren. Slechts weinig landbouwers vermelden hier een specifieke reden van niet-naleving op. In bepaalde gevallen wordt overmacht ingeroepen. Indien relevant wordt dit meegenomen bij de beoordeling van de niet-naleving. Landbouwers maken daar geen of onvoldoende gebruik van. Als ze dat wel doen, gaat het meestal om overmacht.

Sinds de invoering van de randvoorwaarden in 2005 is er globaal gezien een dalende trend van het aantal

niet-nalevingen per beheerseis. Dat is een positieve evolutie. Dit betekent onder meer dat de landbouwers zich steeds meer bewust zijn van de randvoorwaarden en het concrete gevolg op de uitbetaling van hun premies. We mogen dus zonder schroom zeggen dat onze landbouwers de randvoorwaarden globaal goed of zeer goed respecteren. Uiteraard kan dat nog altijd worden verbeterd.

Alle landbouwers hebben meerdere keren de informatiebrochure over de randvoorwaarden ontvangen. Ze worden op individuele basis, onder meer via een kopie van het controlerapport, geïnformeerd over de vastgestelde niet-nalevingen op de randvoorwaarden. Daarbij wordt ook gewezen op de hogere kortingen die toegepast moeten worden in geval van herhaling van een inbreuk. Ook via persberichten en brochures worden de landbouwers geïnformeerd over de randvoorwaarden en de gevolgen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de duiding bij de meest voorkomende niet-nalevingen. Er is heel wat informatie de wereld ingestuurd.

Om meer aandacht te kunnen geven aan het informeren van de landbouwers werd het bedrijfsadviesstelsel (BAS) ingesteld. Sinds dit jaar zijn de eerste erkenningen in het kader van het BAS toegekend. Landbouwers kunnen bij een van deze erkende adviesdiensten advies verkrijgen, waarbij specifiek de randvoorwaarden een belangrijk onderdeel van dit advies moeten vormen. Hiervoor kunnen de landbouwers bovendien een subsidie ontvangen tot maximaal 80 percent van de advieskosten, met een maximum van 1500 euro. Ik ben ervan overtuigd dat ook dit bijkomend instrument voor een betere naleving van de randvoorwaarden zal zorgen.

De administratie pleegt op een gestructureerde manier overleg met de landbouworganisaties en ook de evaluatie van de toepassing van de randvoorwaarden wordt

daarbij regelmatig besproken. Op die manier kunnen de landbouworganisaties via hun voorlichting inspelen op die randvoorwaarden waar niet-nalevingen worden vastgesteld.

Daarnaast werken ALV, afdeling Markt- en Inkomensbeheer, en het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling, samen aan een demonstratieproject waarbij demonstraties in verband met de toepassing van de randvoorwaarden zullen worden georganiseerd op een vijftal bedrijven verspreid over heel Vlaanderen. Op deze bedrijven zullen landbouwers kennis kunnen maken met het verloop en de aandachtspunten bij een controle op de randvoorwaarden. Het project start in juni en landbouwers zullen hiervan binnenkort op de hoogte worden gebracht, onder andere via de landbouwpers.

Mijnheer Callens, ik heb een redelijk antwoord gegeven op uw redelijke vragen. Er gebeuren heel wat inspanningen om de randvoorwaarden te doen naleven. Er wordt alles aan gedaan opdat de landbouwer daarover goed is geïnformeerd.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Met het antwoord op deze vraag kan ik naar een persorgaan stappen dat dit wil opnemen. Op die manier wordt de landbouwer nogmaals geïnformeerd. Als volksvertegenwoordiger is het ook onze taak om bovenop alle inspanningen die gebeuren, de landbouwer diets te maken dat er fouten kunnen gebeuren die geld kosten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.